

ПРОГРАМА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Підприємництво і
фінансова
грамотність

8 клас

Підручники:

1) «Підприємництво і фінансова грамотність», підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти · (автори Олексій Пластун, Сергій Панченко, Володимир Оверко) Харків, вид-во «Ранок», 2025 рік

Підприємництво і фінансова грамотність 8 клас

Освітній портал Ранок

<https://ranok-portal.com.ua › pidruchnyky-8-klas-nush>

2) «Підприємництво і фінансова грамотність», підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Сергій Теплов), видавництво «Генеза», 2025 рік

<https://shkilni-pidruchnyky.com/images/8-klas/2025/pdf/8-pidpryemstvo-teplov.pdf>

3) «Підприємництво і фінансова грамотність» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ролік В. А., Войтицька Л. В., Тригуб О. В.), видавництво «Освіта», 2025 рік

Підприємництво і фінансова грамотність (Ролік) 8 клас ...

Шкільні підручники онлайн

[https://pidruchnyk.com.ua › 2942-pidpryemnyctvo-i-fin.Підприємництво і фінансова грамотність \(Ролік\) 8 клас ...](https://pidruchnyk.com.ua › 2942-pidpryemnyctvo-i-fin.Підприємництво і фінансова грамотність (Ролік) 8 клас ...)

Навчальний матеріал для вивчення вказаних тем Ви знайдете в підручниках або можете скористатися ресурсами:

1) <https://sites.google.com/view/finansova-gramotnist-8-klas/%D0%B7%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82>

Підручники відповідають навчальній програмі «Підприємництво і фінансова грамотність 8 клас» затвердженій Наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 №1787

Програма самостійної роботи спланована відповідно до тем підручників для 8 класу закладів загальної середньої освіти:

Порада: для опрацювання матеріалу, викладеного на сторінках підручника, ознайомтеся з «передмовою», що презентує структуру вивченню тем та використовуйте методичні матеріали, викладені в підручниках

Річна контрольна робота

№ п/п	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати	Джерела інформації	Інтерактивні завдання
Розділ 1. Засоби платежу				
Тема 1. Гроші				
1	Історія виникнення грошей. Форми грошей. Функції грошей. Основні правила користування грошима	має уявлення про історію виникнення грошей; розуміє , що таке гроші, фіатні гроші, електронні гроші, банкнота, монета, віртуальна валюта, ліквідність, номінальна вартість, актив; розрізняє готівкові й безготівкові кошти, фіатні гроші й віртуальні валюти (зокрема криптовалюти);	«Підприємництво і фінансова грамотність» 8 клас (автори О. Пластун, С. Панченко, В. Оверко) §1, 2 стор. 8-28	https://naurok.com.ua/test/pidpriemlivist-i-finansova-gramotnist-3349783.html

		наводить приклади готівкових і безготівкових коштів, фіатних і електронних грошей, віртуальних валют; пояснює взаємозалежність між готівковим і безготівковим грошовим обігом, відмінність електронних грошей від безготівкових коштів, цільових карток від електронних грошей; визначає ліквідність власних активів; знає функції, які виконують гроші, та основні правила користування грошима		
--	--	--	--	--

Тема 2. Гривня — національна валюта України

2	Історія української гривні. Зовнішній вигляд, номінали банкнот та монет, що перебувають у грошовому обігу в Україні. Елементи захисту гривневих банкнот	має уявлення про історію української гривні; знає номінали банкнот і монет, які перебувають у грошовому обігу в Україні; елементи захисту, які застосовують під час друку гривні для запобігання фальшування банкнот; вміє відрізнити фальшиві гривневі	«Підприємництво і фінансова грамотність» 8 клас (автори О. Пластун, С. Панченко, В. Оверко) §3 стор. 29-37	Фільм «Гривня. Більше ніж гроші» Український Дім https://www.youtube.com/watch?v=0s3AOBRDEdU
---	--	---	---	--

Тема 3. Валюта

3	Для чого треба обмінювати гривню на іноземну валюту і навпаки?	розуміє, що таке валюта, конвертованість валюти, золотовалютні резерви, валютний курс, валютний ринок;	«Підприємництво і фінансова грамотність» 8 клас (автори О. Пластун, С. Панченко, В. Оверко)	https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%B0
---	---	--	--	--

	Конвертованість валют і золотовалютні резерви. Курсоутворення валют. Міжбанк —український валютний ринок. Попит і пропозиція на валютному ринку	пояснює, що таке попит і пропозиція на валютному ринку, які фактори впливають на курсоутворення валют; знає, як слідкувати за зміною валютного курсу в часі; вміє аналізувати та визначати, у які моменти часу варто купувати валюту, а коли продавати.	§4, 5 стор. 38-60	
--	---	---	-------------------	--

Тема 4. Планування та ведення сімейного бюджету

4	Облік та прогнозування надходжень і видатків. Способи ведення сімейного бюджету. Види сімейного бюджету. Класифікація сімейного бюджету за рівнем збалансованості між надходженнями й видатками. Складання сімейного бюджету. з урахуванням важливості відповідального споживання електроенергії, води, газу. Енергозаощадження.	пояснює, що таке сімейний бюджет, які є способи ведення та види сімейного бюджету; розуміє важливість обліку та прогнозування надходжень і видатків; шляхи зменшення видатків, зокрема за рахунок енергозаощадження; класифікує сімейні бюджети за рівнем збалансованості між надходженнями й видатками; вміє скласти збалансований особистий чи сімейний бюджет	«Підприємництво і фінансова грамотність» 8 клас (автори О. Пластун, С. Панченко, В. Оверко) §6 стор. 61-80	https://www.work.ua/articles/self-development/1986/ <u>Фінансова грамотність: 10 актуальних лайфхаків</u>
---	--	--	--	--

Тема 5. Податки

5	Податки та їх види. Основні цілі стягнення податків: дохід бюджету, розподіл, регулювання, представництво. Податкові пільги та організація збору податків	розуміє, що таке податки і чому їх треба сплачувати; пояснює, що таке ставка податку та податкова пільга; класифікує податки за їх основними видами; знає, як і коли можна отримати податкову знижку; вміє обчислити суму окремих податків	«Підприємництво і фінансова грамотність» 8 клас (автори О. Пластун, С. Панченко, В. Оверко) §7 стор. 82-98	https://thepage.ua/ua/special-projects/10-faktiv-pro-podatki-yaki-vi-ne-znali https://agrohp.com.ua/news/novina-131
----------	--	--	---	---

Розділ 2. Банки та банківські послуги

Тема 6. Банківська система

6	Функції Національного банку України. Класифікація банківських послуг. Рахунки в банках. Види рахунків у банках. Порядок відкриття та закриття рахунків. Переказ коштів між своїми рахунками та на інший рахунок за	називає функції, які виконує Національний банк України; розуміє, що таке банк, поточний рахунок у банку, платіжна карта; класифікує банківські послуги; знає, як обрати банк для надання конкретної послуги, як відкрити рахунок у банку; які є види платіжних карток та їх призначення; яка інформація позначена на платіжній картці, яку інформацію щодо платіжної картки не можна розголошувати;	«Підприємництво і фінансова грамотність» 8 клас (автори О. Пластун, С. Панченко, В. Оверко) §8 стор. 102-113	https://vseosvita.ua/test/pidpriemnytstvo-i-finansova-hramotnist-8-klas-2-semestrpidsumkovyi-test-5366361.html
----------	---	--	---	--

	відповідними реквізитами. Ліміти для картрахунків та керування ними. Обмін валют. Контроль за операціями та залишком коштів на рахунку. Заробіток банків	вміє перевіряти надійність банку, поповнювати картрахунок за номером картки, за номером телефону, здійснювати переказ коштів між своїми рахунками та на інший рахунок за відповідними реквізитами (наприклад, обмін валют on-line, оплата за комунальні послуги), здійснювати контроль за операціями та залишком коштів на рахунку, керувати лімітами		
--	---	---	--	--

Тема 7. Комісії банків

7	Комісії за відкриття та користування поточним рахунком. Комісії за поповнення готівковими грошима та зняття готівкових грошей з картрахунків. Комісії за переказ грошей на рахунки підприємств, установ, організацій (у тому числі при оплаті житлово-комунальних послуг). Комісії при отриманні кредиту. Інші комісії банку	розуміє, що таке комісія банку, її призначення; знає, як дізнатися про комісію, яка стягується за здійснення певної банківської послуги (операції), як оминати сплату комісії для здійснення певних операцій; вміє обчислити суму комісії за отримання певної банківської послуги (здійснення операції)	«Підприємництво і фінансова грамотність» 8 клас (автори О. Пластун, С. Панченко, В. Оверко) §9 стор. 114-122	https://naurok.com.ua/test/pidpriemnictvo-i-finansova-gramotnist-3435499.html
---	---	---	--	--

Тема 8. Депозити

8	Види депозитів. Особливості відсоткових ставок за депозитами. Гарантування банківських вкладів	пояснює, що таке депозит, строковий депозит, депозит на вимогу, хто такий вкладник; розуміє, що таке відсотковий дохід за депозитом і особливості його обчислення; класифікує депозити за видами; визначає, чи гарантуватиметься депозит Фондом гарантування вкладів; вміє успішно розміщувати депозит та обчислювати відсотковий дохід за депозитом	«Підприємництво і фінансова грамотність» 8 клас (автори О. Пластун, С. Панченко, В. Оверко) §10 стор. 123-132	https://agrohp.com.ua/news/novina-131
----------	---	--	---	--

Тема 9. Кредити

9	Кредити для споживачів і підприємств. Підстави для здійснення позики та контроль за рівнем заборгованості. Вартість кредиту. Види відсоткових ставок за кредитом. Загальні витрати за споживчим кредитом і реальна річна відсоткова ставка. Платежі за послуги інших осіб.	пояснює, що таке кредит, споживчий кредит, застава, порука, основна сума кредиту, непогашена основна сума кредиту; номінальна, фіксована, змінювана, реальна річна відсоткові ставки; борг; хто такий кредитор, позичальник; розуміє, чим відрізняється споживчий кредит від кредиту, наданого підприємству; знає, якими можуть бути витрати за користування споживчим кредитом, що таке реальна річна відсоткова ставка за кредитом, що таке паспорт споживчого кредиту, кредитна історія, неустойка; які основні права та обов'язки позичальника споживчого	«Підприємництво і фінансова грамотність» 8 клас (автори О. Пластун, С. Панченко, В. Оверко) §11 стор. 137-147	https://talan.bank.gov.ua/uploads/navchalni_materialy/%D0%9A%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%20%E2%80%93%D0%BC%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D0%B2%E2%80%93%D1%8F%D0%B7%D0%BA%D0%B8.pdf
----------	--	---	---	--

	Особливості надання та виплати кредитів. Вибір кредитодавця. Паспорт споживчого кредиту. Кредитоспроможність і кредитна історія. Кредитний договір. Зміна умов договору, відмова від договору та дострокове повернення кредиту. Відповідальність позичальника у випадку порушень договору. Кредитні продукти для фізичних і юридичних осіб. Кредитна картка	кредиту, які є кредитні продукти для споживачів і підприємств; орієнтується в умовах надання різних видів споживчих кредитів; вміє грамотно обирати кредитну пропозицію, розраховувати витрати за споживчим кредитом, оцінювати, контрольованою чи надмірною є заборгованість		
Тема 10. Платежі та платіжні системи				
10	Платежі з використанням готівкових коштів. Безготівкові платежі. Інтернет-банкінг. Платежі з використанням електронних грошей. Призначення платіжних систем.	має уявлення про роботу платіжних систем, про інтернет-банкінг, мобільний та електронний гаманці, кореспондентський рахунок, розрахунковий банк, кліринг; розуміє різні способи здійснення платежів із використанням готівкових, безготівкових коштів та електронних грошей;	«Підприємництво і фінансова грамотність» 8 клас (автори О. Пластун, С. Панченко, В. Оверко) §12-13 стор. 154-176	https://rates.fm/ua-uk/payment-systems/top-9-platizhnih-sistem-v-ukrayini/

	Карткові платіжні системи. Міжнародні міжбанківські платежі	знає , на що треба звертати увагу для вибору оптимального способу платежу; вміє користуватися інтернет-банкінгом; визначати, для яких валют вигідніше оформляти платіжні (кредитні) картки платіжної системи Mastercard, а для яких — системи Visa			

РЕКОМЕНДОВАНІ ВИДИ РОБОТИ:

- 1) Складання конспекту